

14.11.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**14 Kasım 2022
Pazartesi**

14.11.2022

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

14 Kasım 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Kozmetik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Akdeniz Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sakarya Üniversitesi Araştırma-Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Bakan Kişirci: Tarım ve gıdada net ihracatçı bir konumdayız

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Türkiye'nin 25 milyar dolarlık tarım ve gıda ürünleri ihracatıyla bugün net ihracatçı bir konumda olduğunu belirterek, "Kendine yeterli oranlarımız, 2021 yılı itibarıyla buğdayda yüzde 102, şekerpancarında yüzde 100, patatesten yüzde 107, nohutta yüzde 122, kuru soğanda yüzde 114'tür." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Yozgat'ta düzenlenen "Türkiye Yüzyılı Başlıyor, 2023'e Doğru Şehir Buluşmaları" programında gündeme ilişkin açıklamalarda bulundu.

Tahıl Koridoru'nun bir insanlık koridoru olduğunu belirten Kirişci, "Koridorun açılmasından her ne kadar daha çok Avrupa ülkeleri yararlansa da bu durum bütün dünyayı sevindirmiş ve Türkiye'nin itibarını artırmıştır. Bugüne kadar bu Tahıl Koridoru üzerinden sevk edilen 10 milyon ton tahılın yüzde 60'ı Avrupa'ya, yüzde 27'si Asya'ya, yüzde 13'ü Afrika ülkelerine gitmiştir. Türkiye olarak tahıl sevkiyatından en az gelişmiş ülkelerin daha fazla yararlanması üzerinde özellikle durmaktayız." diye konuştu

Ticaret Bakanlığı ile müşterek bir çalışma yürüttüklerine değinen Kirişci, "Rusya'dan alınacak bedelsiz buğdayı, işlendikten sonra az gelişmiş ülkelere bedelsiz vermeyi hedefliyoruz. Bizler bu süreçlerde milletimize ve devletimize yakışanı yaptık, yapıyoruz. İnsani yardım alanında bugün, milli gelire oranla en fazla yardım yapan ülkemiz. Dünya sıralamasında birinciyiz. Bu bizim için bir şereftir. Bu noktada, güçlü

ve büyük Türkiye'yi sadece milletimizin değil, dünyanın selameti için de olmazsa olmaz görüyoruz." diye konuştu.

"Tarım her ülke için stratejik"

Kirişçi, gıda ve tarımın her ülke için stratejik önem taşıdığını, bunun için tarımın milli güvenlik meselesi olduğunu bildiklerini ve bu yönde gereken adımların atıldığını aktardı.

Son 20 yılda bitkisel üretim miktarının yüzde 21 artarak 2021'de 118,4 milyon tona ulaştığını dile getiren Kirişçi, "2002 yılında 25,1 milyar dolar olan tarımsal gayrisafi yurt içi hasılamız 2021 yılında yüzde 78,1 artışla 44,7 milyar dolara yükseldi. Ülkemiz, 2021 yılındaki toplam 44,7 milyar dolarlık tarımsal hasılasıyla Avrupa'da birinci sıradadır. Bitkisel üretimimizin bu yıl geçen seneye göre yüzde 8 artarak 127 milyon tonu aşmasını bekliyoruz. Bu da bitkisel üretim toplamında ülkemiz için inşallah tarihi bir rekor olacak." dedi.

Kirişçi, hayvancılıkta son 20 yılda büyükbaş hayvan mevcudunun yüzde 81, küçükbaşın yüzde 83,4, kanatlı hayvan sayısının yüzde 58,6 arttığına dikkati çekerek sözlerini şöyle sürdürdü: "25 milyar dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatımız ile bugün net ihracatçı bir konumdayız. Son 20 yılda tohumluk üretimimiz 9 kat, tohum ihracatımız 12,6 kat artmış durumda. Tohum dış ticaretinde ihracatın ithalatı karşılama oranı 2002'de yüzde 31 iken, 2021 yılında yüzde 94'e yükseltilmiştir. Kendine yeterli oranlarımız, 2021 yılı itibarıyla buğdayda yüzde 102, şekerpancarında yüzde 100, patatesten yüzde 107, nohutta yüzde 122, kuru soğanda yüzde 114'tür. Hayvansal ürünlerde ise kırmızı ette yüzde 100, sütte yüzde 107, beyaz ette yüzde 136, yumurtada yüzde 123 seviyesindeyiz. Balık üretiminde Avrupa lideriyiz."

Tarımda yaşanan gelişmelerde üreticinin çok büyük paya sahip olduğunu kaydeden Kirişçi, "2002 yılında 1,8 milyar lira olan destekleme bütçesi, 2022 yılında 39,2 milyar liraya yükselmiştir. Yaptığımız destekleme alımlarıyla da çiftçimizi motive ediyor, onların alın terini koruyoruz. Buğday alım fiyatını geçen yıla göre yüzde 231, şeker pancarı fiyatını yüzde 245, kuru fasulyeyi yüzde 158, kuru üzüm fiyatını yüzde 108 artırdık." dedi.

"İsteyenin istediğini ürettiği uygulamaya son vereceğiz"

Üretimi mutlaka planlı yapacaklarını da aktaran Kirişçi, şunları kaydetti: "Şu an isteyen istediği üretim alanında, istediğini ürettiği bir uygulamaya son vereceğiz. Mutlaka izin alma şartını getireceğiz. Bu izin almayla beraber Türkiye'nin arz açığı, özellikle stratejik ürünler başta olmak üzere hangi alanlarda ise hangi ürünlerde arz açığı varsa o ürünlere üreticimizin yoğunlaşmasını sağlayacağız. Kent tarımı, mesela Yozgat'ımız özellikle jeotermal potansiyeli itibarıyla buna öncü olabilecek şehirlerimizden biri, bundan dolayı da bir şehrin kendi ihtiyaçlarının bu şehrin altyapısı ve üstyapısı kullanılarak yapılmasını sağlayacağız. Yani seralar kuracağız,

14.11.2022

raf ömrü kısa olan ürünlerin bu seralarda üretilmesi sayesinde hem lojistik maliyetlerden kurtulmuş olacağız hem ürünlerimizi daha taze olarak tüketeceğiz. Çok daha önemlisi sürekli nüfus kaybetmiş ve bu nüfusunu başka illere aktarmış Yozgat'ımız bu nüfus hareketinden tersi yönde, bu kez yeniden Yozgat'a dönüşün yollarını açmış ve kırsalda özellikle istihdamı arttırmış olacağız."

Tarım Kredi, ilk 10 ayda çiftçiden 10,5 milyar liralık ürün aldı

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri (Tarım Kredi), bu yılın ekim ay itibarıyla çiftçiden 10,5 milyar lira değerinde 1,4 milyon ton ürün alımı gerçekleştirdi.

Tarım Kredi çiftçilerin kredi ve tarımsal girdi ihtiyaçlarının karşılanması noktasında faaliyetlerine devam ediyor. Bu çerçevede, Tarım Kredi tarafından 2021'de 10 milyar 7 milyon lira tarımsal kredi kullanıldı. 2022 yılı ekim ayı itibarıyla ise 20,7 milyar liraya yakın tarımsal kredi kullanıldığı hesaplandı.

Sıfır faizli hayvancılık kredisi kapsamında 2021'de 1,5 milyar lira ve bu yılın ekim ayı itibarıyla 2,4 milyar lira kredi kullanıldı.

Ayrıca Cumhurbaşkanı kararları çerçevesinde sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması amacıyla mevzuat düzenleme çalışmaları devam ederken mevcut durumda sözleşmeli üretime yönelik olarak Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince düşük faizli kredi desteği sağlandı. Bu kapsamda, sözleşmeli üretim yaptıran gerçek veya tüzel kişilere yüzde 50-80 arasında indirim oranlarında 100 milyon lira üst limite kadar düşük faizli kredi kullanılıyor.

Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince kanatlı sektöründe damızlık yetiştiriciliği yapacaklara hem yatırım hem de işletme kredilerinde yüzde 75, ticari kanatlı yetiştiriciliği yapacaklara yatırım kredilerinde yüzde 55, işletme kredisinde yüzde 80'e varan faiz indirimli kredi sağlanıyor.

14.11.2022

Tarım Kredi tarafından geçen yıl 3,3 milyar lira değerindeki 1,1 milyon ton ve bu yıl ekim ayı itibarıyla ise 10,5 milyar lira değerindeki 1,4 milyon ton ürün alımı gerçekleştirildi. Sözleşmeli üretim kapsamında, bu sene ekim ayı itibarıyla 31 bin 831 üreticiyle 2,1 milyon dekada 3,7 milyar lira değerinde 406 bin ton üretim yapıldı.

Besilik hayvan ithalatından sonra kasaplık hayvan ithalatı!

Hayvancılıkta büyük kriz! Et ve sütte uygulanan yanlış politikaların faturası çıkmaya başladı.

Sadettin İnan

150 bin besilik hayvan ithalatından sonra şimdi de 15 bin kasaplık hayvan ithalatı için düğmeye basıldı. Kasaplık hayvan ithalatı, yerli üretime vurulacak büyük bir darbe olarak görülmesine rağmen, Bakan Kirişçi'nin, ESK'nın "seçim sürecinde et krizi yaşanabileceğine" dair uyarısından dolayı kasaplık hayvan ithalatına olur verdiği kaydediliyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı, hayvancılıkta yetiştiriciye ikinci bir darbe vurmaya hazırlanıyor. Bakanlığın 300 bin besilik hayvan ithalatından sonra şimdi de kasaplık hayvan ithalatı için çalışma başlattığı ortaya çıktı. Kasaplık hayvan ithalatına yönelik çalışmanın şimdilik gizli bir şekilde yürütülmesi dikkat çekiyor. Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, "ithalatçı bakan" olmayacağına yönelik iddiası giderek anlamını yitiriyor.

Türkiye 24 yıl sonra şeker ithal ederken, Vahit Kirişçi de AKP hükümetleri döneminde ilk şeker ithal eden tarım bakanı olarak tarihe geçmişti. Hayvancılıkta da geçmiş dönemde verilen sözler Kirişçi döneminde bir tarafa bırakılarak ithalat kapıları yeniden açılmaya başladı. Sözde 2022 yılında Türkiye'nin hayvancılıkta ithalatı sonlandıracağı bir yıl olarak vaat edilmesine rağmen geçtiğimiz aylarda 150 bin

besilik hayvan ithalatı için kapılar açılmıştı. Bakanlığın şimdi de kasaplık hayvan ithalatı için yeni bir çalışma başlattığı ortaya çıktı.

KASAPLIK HAYVAN İTHALATI, YERLİ ÜRETİME VURULACAK EN BÜYÜK DARBE OLARAK GÖRÜLÜYOR!

Kasaplık olarak ithal edilen hayvanlar, hiçbir üretime tabi tutulmadan doğrudan kesilerek eti piyasaya sürüldüğü için yerli üretimi ve yerli üreticiyi doğrudan olumsuz etkiliyor. Bundan dolayı hayvancılık sektöründe besilik hayvan ithalatına olumlu bakılsa da kasaplık hayvan ithalatına kesinlikle karşı çıkılıyor. Bundan dolayı kasaplık hayvan ithalatı, sadece hayvancılık sektöründe yaşanan kriz dönemlerinde tercih ediliyor, diğer dönemler yerli üretime vereceği zarardan dolayı pek tercih edilmiyor.

“SEÇİM SÜRECİNDE ET KRİZİ YAŞAYABİLİRİZ” UYARISI ETKİLİ OLDU!

Bakanlık kaynaklarından alınan bilgilere göre, Tarım ve Orman Bakanlığı, ilk planda 15 bin baş kasaplık hayvan ithalatı yapmayı planlıyor. Et ve Süt Kurumu'nun hayvancılık sektöründe yaşanan sorunlardan dolayı Türkiye'nin yakın bir dönemde et krizi ile karşı karşıya kalabileceği, buna karşılık şimdiden bazı önlemlerin alınması yönünde bakanlığı uyardığı kaydedilirken, Bakan Kirişçi'nin de bu önlemler kapsamında kasaplık hayvan ithalatına olur verdiği ifade ediliyor. Ancak çalışmanın şimdilik el altından yürütüldüğü kaydediliyor. Bakan Kirişçi'nin, “İthalatçı bakan olmayacağım” söylemine karşılık kasaplık hayvan ithalatına sıcak bakmasının altında ESK'nın “seçim sürecinde et krizi ile karşı karşıya kalabiliriz” uyarısının yattığı kaydediliyor.

BAKANLIĞIN YANLIŞ POLİTİKALARI HEM BESİCİYİ HEM SÜT ÜRETİCİSİNİ BİTİRDİ!

Bilindiği üzere artan yem maliyetlerine rağmen karkas kesim fiyatlarının aynı oranda artmaması, üreticinin zararına hayvanını kestirmesine neden olurken, birçok işletme de üretimden çekilmek zorunda kaldı. Diğer yandan çiğ süt fiyatlarının da düşük belirlenmesinden dolayı 1 milyonun üstünde anaç hayvan kesime giderken, bu da dana üretimine büyük bir darbe vurdu. Yani aylardır et ve sütte uygulanan yanlışı politikalar, hayvancılık sektörünü bitirme noktasına getirdi. Bakanlığın kasaplık hayvan ithalatını gündemine alması da hayvancılık sektöründe yaşanan büyük krizin en önemli göstergesi olarak gösteriliyor.

TARIM BAKANININ BÜYÜK ÇELİŞKİSİ!

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin sözde yerli üretimi artırmak için geçtiğimiz günlerde sözleşmeli besicilik projesini hayata geçirirken, diğer taraftan yerli üretime büyük darbe vuracak olan kasaplık hayvan ithalatına yönelik çalışmayı da el altından başlatması manidar bulunuyor.

Küresel gıda ithalatında yoksulları tehdit eden rekor

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün raporuna göre artan üretim maliyetleri ve tedarik zincirlerinde yaşanan bozulmalar gıda ithalat faturasının 2 trilyon dolarla rekor seviyelere ulaşmasına neden oldu. Bu durumun yoksul ülkelerde gıda güvenliğini tehdit etmesi bekleniyor.

Gıda ithalatçısı ülkelerin tahıllardan bitkisel yağlara kadar temel ihtiyaç maddelerinde şişen fiyatlarla karşı karşıya kaldığı ve bu durumun gıda güvensizliğinin kötüleştiğine dair önemli bir işaret olduğu belirtildi.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne (FAO) göre, üretim maliyetleri artması ve tedarik zincirlerinin bozulmasıyla küresel gıda ithalat faturası Haziran ayında öngörülen rakamın 128,6 milyar dolar üstünde 1,94 trilyon dolara çıkarak rekor kırdı.

Roma merkezli kurumun Cuma günü yayımladığı raporda ekonomik olarak zayıf birçok ülkenin daha fazla ödeme yapmasına rağmen daha az gıda satın alabildiği uyarısında bulundu.

FAO'nun piyasalar ve ticaret birimi konuyla ilgili, "Bunlar, gıda güvenliği perspektifinden bakıldığında, ithalatçıların artan uluslararası maliyetleri finanse etmekte zorlandıklarını gösteren endişe verici işaretler" ifadelerini kullandı.

Gıda fiyat endeksi düşmesine rağmen ithal gıda maliyeti artıyor

Örgütün gıda fiyat endeksi, emtia fiyatlarındaki düşüşün yansıması olarak yedi ay boyunca düşmesine rağmen ithal gıda maddelerine yapılan harcamalar, artmaya devam ediyor.

FAO'nun gıda ithalat faturası, meyve ve sebzelerden deniz ürünleri, kakao, çay ve baharatların yanı sıra tahıl ve et gibi içecek ve temel gıda maddelerine kadar daha geniş bir ürün yelpazesini içeriyor.

Gıda ithalatının maliyeti, esas olarak yüksek gelirli ve üst orta gelirli ülkeler tarafından yönlendirilen artışla birlikte, geçen yıl görülen tüm zamanların en yüksek seviyesini 180 milyar dolar veya yüzde 10 ile aşacağı hesaplanıyor.

Ancak bu faturadaki artışın hızı, daha yüksek fiyatlar ve güçlenen doların, ithalatçı ülkelerin satın alma gücünü aşındırarak hacimleri azaltmasıyla yavaşlaması bekleniyor.

Düşük gelirli ülkelerin gıda sevkiyatı azalırken faturaları aynı kalacak

Bir grup düşük gelirli ülkenin gıda sevkiyatının yüzde daralması beklense de toplam gıda ithalat faturasında değişiklik olmayacağı öngörülüyor. Örgüt bunun büyüyen bir erişim sorununa işaret ettiğine vurgu yaptı.

Bununla birlikte gübre, yakıt ve tohum gibi tarımsal girdiler için küresel ithalat faturasının 2021'den itibaren yüzde 48 artarak 424 milyar dolarlık rekor seviyeye ulaşması bekleniyor.

FAO artan faturalar ve güçlenen doların önümüzdeki yıl ithalatı azaltacağını dolayısıyla hem üretkenliği hem de gıda güvenliğini tehdit edeceğine dikkat çekti.

Hayvancılık desteklemelerinin esasları belirlendi

Hayvancılığın geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla sağlanacak desteklemelerin uygulama esasları belli oldu.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın "Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, buzağı, ıslah amaçlı süt içerik analiz, malak, dişi manda, anaç koyun ve keçi, sürü büyütme ve yenileme, arılı kovan, damızlık ana arı, ipekböceği yetiştiriciliği, çoban istihdamı, düve alım, besilik erkek sığır/manda, tiftik keçisi yetiştiriciliği ve tiftik üretimi, atık, hastalıktan ari işletme, programlı aşı ve küpe uygulamaları, hayvan hastalığı tazminatı, hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi desteklemelerinin esasları düzenlendi.

Söz konusu desteklerin kapsamı, desteklerden faydalanabilmek için sağlanacak gereklilikler, başvuru yöntemi, başvuru ve ödeme süreleri gibi konular belirlendi.

Ayrıca, destek ödemelerine ilişkin esaslar, üye yetiştiricilerden kesinti oranları, ödemelerin aktarılması gibi konularda da düzenleme yapıldı.

Tebliğ, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girerken, 7 Aralık 2021 tarihli aynı başlıklı tebliğ yürürlükten kaldırıldı.

IMF uyardı: Küresel ekonomik görünüm iç açıcı değil, riskler artıyor

G20 öncesi bir blog yazısı kaleme alan IMF, küresel ekonomik görünümün iç açıcı olmadığını ve son göstergelerle birlikte özellikle Avrupa'da ekonomik görünümün daha da olumsuz olduğunu belirtti.

Uluslararası Para Fonu (IMF) dün, son aylarda düzenli şekilde kötüleyen satın alma yöneticileri endekslerini gerekçe göstererek küresel ekonomik görünümün geçen ay öngörülenden daha kötü hâle geldiğini söyledi.

IMF, olumsuz görünüm için yüksek ve geniş tabanlı enflasyon nedeniyle sıkılaştıran para politikası adımları, Çin'de ekonomik büyümenin zayıflaması ve Rusya'nın Ukrayna'yı işgali nedeniyle devam eden sevkiyat aksamaları ile gıda güvenliğinin sağlanamamasını gerekçe gösterdi.

BÜYÜME TAHMİNLERİ DÜŞMÜŞTÜ

IMF, geçen ay 2023 için küresel ekonomik büyüme tahminini %2.9'dan %2.7'ye düşürmüştü.

Yarın Endonezya'da liderlerin bir araya geleceği G20 zirvesi için hazırlanan bir blogda yayınlanan yazıda IMF, son göstergelerin özellikle Avrupa'da "ekonomik görünümün daha da olumsuz olduğunu" doğruladığını ifade etti. (REUTERS)

İşveren EYT finansman kredisi istiyor

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar, EYT düzenlemesinin çok dikkatli bir şekilde hayata geçirilmesini gerektiğini ifade etti.

İZMİR/DÜNYA

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar, kamuoyunda “Emeklilikte Yaşa Takılanlar” olarak bilinen EYT düzenlemesinin hem kamudaki ve özel sektördeki kurum ve işletmelerin mali yapısı ile personel dengesini, hem de merkezi yönetim bütçesini büyük ölçüde bozacak etkiye sahip olduğunu belirterek, söz konusu uygulamanın çok dikkatli bir şekilde hayata geçirilmesini gerektiğini söyledi.

Yorgancılar, konuyla ilgili yaptığı açıklamada “Düzenlemenin küresel resesyonun yaşandığı, iç talepte ve büyümede yavaşlamanın beklendiği bir döneme denk gelmesi, bu uygulamanın çok dikkatli bir şekilde hayata geçirilmesini gerektirmektedir. EYT yasalaştığında firmalara göre değişmekle birlikte işgücü kaybı ortalama yüzde 30 civarında olabilecektir. Bu grup, 45-55 arası yaş ortalamasında, hem kurum kültürü hem de tecrübe açısından önemli bir kazanıma sahiptir. Bu da firmalarımızı farklı açılardan olumsuz etkileyecektir” dedi.

Kademeli ayrılış planlanmalı

Yorgancılar, düzenleme nedeniyle işverenin mağdur olmaması için atılması gereken adımlar olduğunu dile getirdiği açıklamasında şu bilgileri paylaştı, “Bu süreçte

14.11.2022

taleplerimiz; Emekli olacak çalışan sayısına göre firmalara uygun faizli ve uzun vadeli hazine kaynaklı bir KGF kredisi verilmesidir. Kamu bankalarının, TCMB politika faizinin belli oranı üzerinden, bir-iki yıl geri ödemesiz dönemi içerecek şekilde, başta kıdem tazminatı ödemeleri olmak üzere doğacak kaynak ihtiyacı için, işletmelere orta ve uzun vadeli 'EYT finansman kredisi' verebilmelidir. İşsizlik Fonu'ndaki kaynakların kıdem tazminatlarının ödenmesinde kullanılabilmesi imkanının sağlanması, bu çerçevede de öncelikle işverenlere bu Fon'dan kaynak aktarılarak kıdem tazminatlarının ödenmesi, daha sonra ise işverenlerin kullandıkları miktarı 12-24 ay taksitle geri ödemesinin sağlanması. Nitelikli istihdam kaybındaki olumsuzluğu en aza indirmek için yaş ve çalışma süreleri dikkate alınarak kademeli bir ayrılış planlanmasıdır."

Beyoğlu patlamasında bombayı bırakan kişi gözaltına alındı

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Beyoğlu İstiklal Caddesi'ne bombayı bırakan kişinin, İstanbul Emniyet Müdürlüğü ekiplerince gözaltına alındığını bildirdi.

İçişleri Bakanı Soylu, patlamanın yaşandığı İstiklal Caddesi'nde açıklamalarda bulundu.

Soylu, Beyoğlu İstiklal Caddesi'ne bombayı bırakan kişinin İstanbul Emniyet Müdürlüğü ekiplerince gözaltına alındığını belirtti.

Eylemin gerçekleştiği andan itibaren İstanbul Emniyet Müdürlüğü ile tüm birimlerin, kaynaklandığı yer, talimatın alındığı yer ve eylemi gerçekleştirenlerle ilgili çalışma yaptığını aktaran Soylu, şöyle devam etti:

“İlk değerlendirmelerden itibaren aynı iz üstündeyiz. Eylemin talimatının Kobani'den geldiği konusunda bir değerlendirmemiz var. Eylemi yapanın Afrin'den geçtiği konusunda bir değerlendirmemiz var. Ve yine elbette ki bu olay hiç olmasaydı, hiç can kaybımız olmasaydı ama şu anda sınırın ötesinde binlerce kahramanımız, sınırın içerisinde dağlarda binlerce kahramanımız, şehirlerin içerisinde binlerce kahramanımız sadece terörü engellemekle mücadele ediyor. Biraz önce olayı yapan, bombayı bırakan kişi İstanbul Emniyet Müdürlüğümüzün ekipleri tarafından gözaltına alındı. Ondan önce yaklaşık 21 kişi daha gözaltına alınmıştı.”

"Elde ettiğimiz bulgular çerçevesinde, PKK/PYD terör örgütü"

14.11.2022

İçişleri Bakanı Soylu, sözlerini şöyle tamamladı: “Elde ettiğimiz bulgular çerçevesinde, PKK/PYD terör örgütü. Ve tekrar söylüyorum. Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde bize bu acıyı yaşatanların daha misli ve kat kat acıyı yaşayabilecekleri bir karşılığı yakın bir zamanda onlara göstereceğiz. Şehitlerimizin ruhu şad olsun. Mekanları cennet olsun. Ailelerinin, yakınlarının, dostlarının ve milletimizin başı sağ olsun.”

Gıda fiyatlarında ayrışma

İrfan Donat

07 Kasım 2022 Pazartesi, 16:09

Türkiye'de gıda fiyatları hızla artarken, dünyada gerileme trendi sürüyor.

FAO Küresel Gıda Fiyat Endeksi, Ekim'de aylık bazda yüzde 0.07 düşerken, yıllık bazda yüzde 2 yükseldi.

Türkiye'de ise gıda enflasyonu Ekim'de aylık bazda yüzde 5.09 artarken, yıllık bazda yüzde 99.05 yükseldi.

Küresel gıda fiyatlarındaki düşüşün temel gerekçelerini sıralarken, Türkiye'de hız kesmeyen fiyat artışlarının ardındaki nedenleri özetlemeye çalışalım.

Tahıl Fiyat Endeksi Ekim'de aylık bazda yüzde 3 yükselirken, yıllık bazda yüzde 11.1 arttı.

Tahıl Koridorunda süregelen belirsizliğin de etkisiyle buğday fiyatları aylık bazda yüzde 3.2 yükseldi. ABD'de üretim rakamlarının aşağı yönlü revizyonu da fiyatı tetikleyen bir başka faktör oldu. Mısır fiyatlarının yüzde 4.3'lük yükselişinde de ABD ve Avrupa'daki düşük üretim beklentisi ile Ukrayna limanlarından devam eden ihracattaki kırılma sürece etkili oldu.

Pirinç fiyatları yüzde 1 yükseldi.

Türkiye'de ise Ekim ayı enflasyon verilerine göre "ekmek ve tahıllar" grubu aylık bazda yüzde 2.9 artarken, yıllık bazda yüzde 106.6 yükseldi. "Diğer tahıl ürünleri" grubunda ise aylık artış yüzde 15.5 iken, yıllık artış yüzde 115'i aştı.

Pirinçte ise aylık bazda yüzde 4.9 ve yıllık yüzde 124.2'lik bir yükseliş karşımıza çıkıyor.

14.11.2022

Söz konusu artışların temel gerekçeleri küresel gelişmelerden çok da bağımsız değil ama Türkiye'ye özel faktörler de var. Bunların başında da son 1 yılda yüzde 135'in üzerinde artan tarımsal girdi enflasyonu ile yüzde 156 artan tarımda üretici enflasyonu (Tarım-ÜFE) var. Artan maliyetler göz önüne alınarak regülatör konumdaki kamu kurumları tarafından açıklanan taban alım fiyatları da yükselişte etkili oldu.

FAO'nun Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi ise Ekim'de aylık bazda yüzde 1.6 düşerken, yıllık bazda yüzde 18.8 geriledi.

Her ne kadar ayçiçek yağı fiyatı artsa da palm, soya ve kanola yağı fiyatlarındaki düşüş endeksin 7'inci ayda da aralıksız gerilemesinde etkili oldu.

Palm yağı fiyatları güçlü stokların etkisiyle düştü. Soya ve kanola fiyatları arzın bol olacağı beklentisiyle geriledi.

Buna karşılık ayçiçek yağı fiyatları ise tıpkı tahıl grubunda olduğu gibi Rusya-Ukrayna savaşının yarattığı jeopolitik gerilimin yükselmesinin etkisiyle altı aylık düşüşün ardından ılımlı bir şekilde toparlandı.

Peki aynı dönemde Türkiye'de ne oldu?

Bitkisel yağ grubunun tamamını kapsayan 'katı ve sıvı yağlar' kategorisi Ekim'de aylık bazda yüzde 1.83 artarken, yıllık yükseliş yüzde 99.3 olarak gerçekleşti. Ham maddesi palm, soya, kanola ve ayçiçek yağı gibi ürünlerden oluşan margarin ise aylık bazda 2.3 gerilerken, yıllık bazda artışı yüzde 114'ü aştı.

Özellikle son dönemde enerji, nakliye ve ambalaj maliyetlerindeki artış ham madde fiyatları kadar nihai ürünün fiyatını da tetikliyor. Buna bir de değer zincirinin neredeyse tüm halkalarında mevcut ekonomik konjonktür dolayısıyla reflekse dönüşen 'beklenti enflasyonu' faktörünü de eklemek lazım.

FAO tarafından yayınlanan Süt Ürünleri Fiyat Endeksi ise Ekim'de aylık bazda yüzde 1.8 düşüş ve yıllık yüzde 15.3 yükseliş karşımıza çıkıyor.

Ekim ayında endeksin kapsadığı tüm süt ürünlerinin uluslararası fiyatları düştü. Temel gerekçe ise Çin başta olmak üzere ülkelerin zayıf ithalat talebi... Yükselen enflasyon ve ekonomilerdeki sıkıntılı süreç nedeniyle süt ürünleri talebinin yönüne ilişkin piyasa belirsizliği de küresel süt fiyatlarının gerilemesinde etkili oldu.

Türkiye'de ise süt ve süt ürünlerinde ilginç bir tablo çıkıyor karşımıza.

Gıda enflasyonu ile mücadele adı **altında** üretici fiyatları uzun bir süredir maliyetinin altında seyreden süt piyasasında fiyatlar baskılansa da raflardaki etiketlerde bunun etkisini görmek pek mümkün değil.

Örneğin market raflarında taze süt Ekim ayında aylık bazda yüzde 4,8 artarken, yıllık bazda yüzde 132 artmış gözüküyor. Tereyağı, peynir, yoğurt ve ayran gibi diğer süt ürünlerindeki aylık artış ise yüzde 5.7'yi aşarken, yıllık yükseliş yüzde 127 seviyesinde gerçekleşmiş gözüküyor.

Ancak baskılanan üretici fiyatlarının tüketici fiyatlarına henüz tam manasıyla yansımadağının da altını çizelim.

Küresel Et Fiyat Endeksi Ekim'de aylık bazda yüzde 1.4 gerileyerek 4 aydır düşüş trendini koruyor. Yıllık bazda yüzde 5.7 artan endekste küçükbaş, büyükbaş, domuz ve kümes hayvanı et türlerinin tamamının küresel fiyatlarında aşağı yönlü hareket söz konusu.

Fiyatlardaki gerilemenin temel gerekçelerinin başında düşük küresel ithalat talebi geliyor.

Dünyanın önde gelen büyükbaş üreticilerinden Brezilya'da artan üretim ve yoğunlaşan kesimler de kırmızı et fiyatlarını baskılayan bir başka faktör.

Türkiye'de ise talep tarafında benzer bir trend söz konusu. Vatandaşın gelirlerinin erimesiyle birlikte azalan alım gücü talebi iyiden iyiye zayıflatmış durumda.

Besicilerin karkas et fiyatları ise tıpkı süt tarafında olduğu gibi gıda enflasyonunu frenlemek adına maliyetlerin altında kalma pahasına baskılanıyor. Büyükbaş hayvanlarda 1 kilogram karkas et maliyeti 120 TL civarında iken besicinin satış fiyatı 100 TL bandında seyrediyor. Ancak o etin kasap ve market reyonlarındaki fiyat artışı sürüyor. Gerekçe ise zincirin diğer halkalarında yer alan işletmelerin giderlerindeki artış olarak özetleniyor.

TÜİK'e göre Ekim'de perakende et fiyatları aylık bazda yüzde 2.9 artarken yıllık artış yüzde 94 seviyesinde. Spesifik olarak dana etine baktığımızda aylık artış yüzde 3.7 iken yıllık artış yüzde 96'yı aşıyor. Tavuk etini de kapsayan kümes hayvanları etinin fiyatı ise aylık yüzde 2.5 artışa karşın yıllık yüzde 105'lik bir yükseliş sergiliyor.

Tıpkı süt üretiminde olduğu gibi et üretiminde de hem üretici hem de zincirin diğer halkalarındaki maliyet artışları fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı yaratmaya devam ediyor.

14.11.2022

Dünyada fiyatı düşerken Türkiye'de artmaya devam eden bir başka gıda ürünü ise şeker.

FAO Şeker Fiyat Endeksi, Ekim'de aylık bazda yüzde 0.6 azalırken, yıllık bazda da yüzde 8.5 geriledi. 2022/23 sezonu için olumlu küresel arz görünümü, Hindistan'da artan üretim beklentileriyle daha da güçlendi ve fiyatların düşmesinde etkili oldu.

Türkiye'de şeker fiyatları Ekim'de aylık bazda yüzde 0.5 artarken, yıllık bazdaki yükselişi yüzde 153'ü buldu.

Şeker fiyatlarının artışında yükselen girdi maliyetlerinin yanı sıra arzdaki daralma, iç piyasanın ihtiyacı olan şekerin bir kısmının ihracata gitmesi ve Türkşeker'in zararına satış politikasıyla baskılanan fiyat stratejisi ve spekülasyonları etkili oldu.

FAST ile yeni bir tarım ve gıda sistemi geliyor

DİDEM ERYAR ÜNLÜ

14 Kasım 2022 Pazartesi

COP27 Mısır Başkanlığı ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO); Gıda Sistemlerinin Dönüşümü ve Gıda Güvenliğinin sağlanmasını amaçlayan FAST Girişimini başlattı. Yeni girişim; en savunmasız toplulukları desteklemek için tarım ve gıda sistemlerine yönelik iklim finansmanını geliştirmeyi hedefliyor.

FAST; toplum, iklim eylemi ve doğaya üçlü kazanç sağlamak için tarımsal gıda sistemlerini yeniden tasarlayacak.

COP27 Başkanı Samih Şukri'nin, gıda sistemlerinin iklim politikaları yoluyla güçlendirilmesi ve çok paydaşlı ortaklıklar aracılığıyla desteklenmesine odaklanacak FAST girişimi hakkında yorumları şöyle: "İklim değişikliğinin etkisi, dünyadaki savunmasız toplulukları orantısız bir şekilde etkiliyor. Bu dengesizliği gidermek için sürdürülebilir tarım ve gıda sistemleri geliştirmemiz ve gıda ithal eden gelişmekte olan ülkelerin acil ihtiyaçlarını karşılamamız gerekiyor. FAST girişimi aracılığıyla, iklim direncini artırmak ve tarımsal gıda sistemlerinde acilen ihtiyaç duyulan dönüşümü uygulamak için finans akışlarının kilidini açmak için dünyayı harekete geçireceğiz."

Birleşik Krallık Gıda Köy İşleri ve Çevre Bakanı Richard Benyon ise girişime dair şu ifadeleri kullanıyor: "Karşı karşıya kaldığımız zorluklar çok büyük. Bunları aşmanın tek yolu işbirliği ve yenilik. Finansmana erişim, kapasite güçlendirme ve politika diyalogunu öne çıkaran FAST girişimini destekliyoruz. Bu girişimin gıda ve tarımsal dönüşüme büyük bir ivme kazandıracığına eminim."

3 eylem alanı

FAST, gıda sisteminde kapsamlı revizyon getirecek ve doğa ile insan ilişkisinin yeniden tanımlanmasını sağlayacak.

FAST, üç alanda eyleme geçmeyi hedefliyor:

1- Finansmana Erişim: Ülkelerin iklim finansmanı ve yatırımlarına erişimini sağlamak ve bu yatırımları artırma kapasitelerini geliştirmek.

2- Bilgi ve Kapasite: Gerekli analizleri sağlamak, gönüllü kılavuzlar geliştirmek ve kapasite gelişimini desteklemek

3- Politika Desteği ve Diyalog: Tarımsal gıda sistemlerinin, Ulusal Katkı Beyanları (NDC), Ulusal Uyum Planları (NAP) veya Uzun Vadeli Düşük Emisyon ve Kalkınma Stratejileri (LTLEDS) gibi iklim değişikliği politikalarına dahil edilmesini sağlamak.

İşbirliği çok önemli

FAO, diğer BM kurumlarıyla işbirliği içinde çalışacak, tarafsız kolaylaştırıcı rolünü üstlenecek. Öncelikli olarak, girişimin başarısı için ön koşullar olan tarafsızlık, bağımsızlık ve güvenilirliği sağlayacak.

Revizyon cari açığı ve NHN'yi biraz törpüledi, o kadar...

Alaattin AKTAŞ

14 Kasım 2022 Pazartesi

✓ Seyahat gelirlerinde 2012'ye kadar götürülen revizyonla cari açık ve net hata noksanda biraz olsun iyileşme sağlandı. Ancak sorun hala çok büyük, hala çok büyük!

Seyahat gelirlerinde yapılan revizyonun cari işlemler dengesi ve net hata ve noksana etkisinin sınırlı kalacağı zaten belliydi ve nitekim tahmin edildiği gibi de oldu. Daha önce TÜİK tarafından duyurulan revizyon Merkez Bankası'nca 2012 yılından bu yana olan ödemeler dengesi verilerine yansıtıldı.

Bu revizyon sonucunda cari açık 2012 başından bu yılın ağustos ayı sonuna kadar olan dönem için toplamda 26 milyar 710 milyon dolar küçüldü. Ama Merkez Bankası'nın revizyona ilişkin açıklamasında bu tutar 26 milyar 795 milyon dolar olarak verildi.

Cari dengedeki eski büyüklükleri de, revize büyüklükleri de Merkez Bankası kayıtlarından aldım. Yeni tutar cuma günü açıklandı ve Merkez Bankası kayıtlarında duruyor. Önceki tutar bu revizyon sürecinde yeniden değişmiş olmalı ki toplamda 85 milyon dolarlık bir fark ortaya çıktı.

Bazı sayılar uyumsuz

Seyahat gelirleri ve diğer kalemlerde yapılan yukarı yönlü revizyonun cari dengeyi o ölçüde iyileştirmesi, aynı şekilde net hata noksana da aynı düzeyde yansımaları beklenir. Cari dengedeki değişimle net hata ve noksan arasında da paralel bir değişiklik olması gerekir. Tabii ki diğer kalemlerde toplama negatif etki edecek revizyon söz konusu olmamışsa...

14.11.2022

Cari dengedeki iyileşme, 2012- 2021 döneminde net hata noksana aynı ölçüde yansımış ama bu yılın ilk sekiz ayında farklılık oluşmuş. Bu yılki revizyon cari dengeyi 4.7 milyar, net hata noksanı yaklaşık 6 milyar aşağı çekmiş.

Ayrıca bir uyumsuzluk da TÜİK'in açıkladığı seyahat geliri revizyonu ile Merkez Bankası'nın açıkladığının birbirini tutmaması...

Bunlar ayrıntı gibi görünen ama olmaması gereken detaylar. Daha sonra üstünde dururuz.

Bugünlük bu ayrıntılara değil de büyük resme bakalım.

Dokuz ayın özeti...

Bakalım büyük resim bize ne söylüyor, cari açık nereye gidiyor ve açıklanan ekim ayı dış ticaret verisiyle birlikte bizi nasıl bir gelecek bekliyor... Önce dokuz aylık durumun özeti:

- Geçen yıl 6.1 milyar dolar olan cari açık 38 milyar dolara çıktı.
- Cari açığın bu hızlı artışındaki temel etken dış ticaret açığının 20.6 milyardan 68.1 milyara yükselmesi. Ticaret açığını bu kadar büyüten de ithalat artışı.
- Cari açığın seyahat gelirindeki revizyona rağmen böylesine büyümesi dikkat çekici. Seyahat geliri 18.5 milyardan 31.3 milyara çıktı. Seyahat gideri düşüldükten sonraki net gelir ise 17.5 milyardan 28.6 milyara çıkmış durumda.
- Yaklaşık 38 milyar dolar olan cari açığın finansmanı için bulunabilen kaynak yalnızca 13.1 milyar. 38 milyarlık açık bir şekilde finanse edildiğine göre, aradaki fark olan 24.9 milyarın nereden geldiğini bilmiyoruz. Yapılacak belli, bu tutarı net hata noksana yazacağız. Üstelik bu, revizyonla azalmış tutar. Net hata noksan sekiz ay toplamında 28.3 milyar dolardı.
- Finans hesabı kapsamında 5.6 milyar doğrudan yatırım gelmiş. Hemen sevinmeyelim; bunun 4.8 milyarını gayrimenkul alımı için; yani konuta...

■ Yine finans hesabı kapsamında portföy yatırımı çekmek şöyle dursun, var olanı da kaçırmışız. Geçen yıl portföy yatırımı yoluyla 6.4 milyar döviz gelirken bu yıl 14.6 milyar çıkış yaşanmış.

Revizyon öncesi ve sonrası cari denge ve NHN (Milyon \$)

	Cari denge		Net hata noksan	
	Yeni	Eski	Yeni	Eski
2012	-47.278	-47.960	-66	616
2013	-55.092	-55.856	204	968
2014	-38.020	-38.851	-1.449	-618
2015	-26.625	-27.314	8.520	9.209
2016	-26.668	-27.038	9.922	10.292
2017	-39.955	-40.877	-9.725	-8.803
2018	-20.114	-21.740	21.084	22.710
2019	10.798	5.303	-5.777	-282
2020	-31.878	-35.826	-7.566	-3.618
2021	-7.255	-13.932	1.350	8.027
2022-8	-35.011	-39.717	22.326	28.307
2022-9	-37.977		24.939	

TİCARET AÇIĞI REKOR KIRA KIRA ARTIYOR

Ödemeler dengesiyle ilgili veriler dokuz aylıktı ve ekimde ne olabileceğinin öncü göstergesi olan dış ticaret verileri de Ticaret Bakanlığı tarafından açıklandı.

- Ekim ayındaki ihracat geçen yıla göre yaklaşık yüzde 3, ithalat ise tam yüzde 32 arttı.
- Geçen yıl ekimde 1.5 milyar dolar olan ticaret açığı 8 milyar dolara çıktı.
- Yine geçen yılın ekim ayında 43.5 milyar dolar olan yıllıklandırılmış ticaret açığı bu yıl 103.4 milyar dolara tırmandı.
- İhracatın ithalatı karşılama oranı geçen yıla göre 20.5 puan azalarak yüzde 72.7'ye geriledi.
- Enerji ithalatı hariç tutulduğunda da gerileme var. Ticaret Bakanlığı'nın açıklamasına göre enerji verileri hariç tutulduğunda bu oran 27.4 puan azalarak yüzde 90.9'a iniyor. Demek ki geçen yıl ekimde enerji hariç ithalat, ihracattan daha düşükmüş. Bu yıl enerji düşülse bile ithalat daha yukarıda.

Cari açık ne olur?

Ekim ayındaki 8 milyar dolarlık dış ticaret açığı, şimdiye kadar ekim aylarında görülen en yüksek açığa işaret ediyor. Bu açığın 4 milyar dolar civarında cari açık üretmesi beklenir.

Ancak bu yıl seyahat gelirlerinin daha gerçekçi ölçülmeye başlanması sayesinde cari açık belki de bu düzeyin bir miktar altında kalabilir.

Bu arada geçen yıl yaşanan şöyle bir detay var. Ekim ayındaki seyahat gelir, eylüldeki gelirin üstünde gerçekleşti. Aynı durum bu yıl da yaşanırsa ekimde 5 milyar doların üstünde bir seyahat geliri elde edilecek demektir. Bu da cari açığın çok daha düşük kalmasını sağlayabilir.

Abdulkadir Selvi

PKK İstanbul'daki eylemle neyi hedef aldı

2023 seçimlerine giderken PKK bir kez daha sivilleri hedef alan bir katliama yol açtı. PKK buna benzer kanlı eylemlerini 2015 seçimleri ve 2016 seçim sürecinde gerçekleştirmişti. PKK bu eylemle seçimlere bir ağırlık oluşturmayı hedefliyor.

İstiklal'de patlayan bomba ile terör örgütü, dünyanın en büyük metropollerinden biri olan İstanbul'dan mesaj vermek istedi. PKK kısa bir süre önce Mersin'in Mezitli ilçesinde Tece Polisevi'ne yönelik saldırıda bulunmuştu. Bu eylem onun bir devamı.

Hafta sonu İstanbul'un en kalabalık olan ilçesi Beyoğlu'nda, sivillerin en yoğun olarak bulunduğu 16.17'de bombayı patlatarak çok sayıda sivilin ölmesini hedefledi.

İstiklal Caddesi hafta sonu vatandaşlarımızın olduğu kadar turistlerin de yoğun olarak ziyaret ettiği yerler arasında yer alıyor. PKK'nın kanlı eyleminde pazar gününü seçmesi ise çok sayıda sivil insanın ölümünü hedef aldığını gösteriyor. Terör örgütünün sivilleri hedef alması aynı zamanda PKK'ya yönelik operasyonlar nedeniyle ne kadar sıkıştığını gösteriyor.

Ancak terör eylemi iktidarı ve muhalefetiyle siyasetin ve halkımızın PKK'ya ve teröre karşı kenetlenmesini sağladığı için ters tepti.

6'LI MASADA GERİLİM

BUGÜN toplanacak 6'lı masanın gündeminde cumhurbaşkanı adaylığı konusu yok. Seçim takvimi ilan edildikten sonra ortak cumhurbaşkanı adaylığı için toplanacaklar.

Ama Akşener, Hüseyin Baş'ın masaya davet edilmesi konusunu getirecek. Saadet, DEVA ve Gelecek Partisi ikna edilmiş değil. O nedenle gerilime neden olabilir. Akşener'e karşı güç gösterisine sahne olabilir. Buna rağmen Akşener ile Kılıçdaroğlu'nun desteğiyle Hüseyin Baş masaya kabul edilirse o

zaman Temel Karamollaoğlu, Ali Babacan ve Ahmet Davutoğlu'na sarı kart gösterilmiş olur.

Meral Akşener bir de başörtüsüyle ilgili anayasa değişikliğini masaya getirecek. Akşener, "Kapanan yaralarla değil, kanayan yaralarla uğraşalım" demişti. Kılıçdaroğlu'nun başlattığı, Erdoğan'ın el yükselttiği tartışmada faturayı ödemek istemiyor. O nedenle işi 6'lı masaya ihale etmeye çalışıyor. Amacı başörtüsüyle ilgili anayasa değişikliğinin millete gitmesini önlemek. Onun için de Meclis'te bu işin halledilmesini istiyor.

AKŞENER'İN BAŞÖRTÜSÜ SINAVI

Ya "Oylamalara katılmayalım, anayasa değişikliği Meclis'ten geçmesin" ya da "Destek verelim, 400'ün üzerinde bir oyla kabul edilsin, referanduma gitmesin" eğiliminde.

Akşener, müsebbibi olmadığı bir tartışmanın siyasi olarak bedelini ödemek istemiyor. Ama siyaset bazen sizi bu tür konularda sınava tabi tutar. Muhafazakâr ve milliyetçi kesimden oy alan İYİ Parti, Saadet Partisi, DEVA Partisi, Demokrat Parti, Gelecek Partisi başörtüsü değişikliğine destek vermedikleri takdirde seçimlerde bunun bedelini ağır bir şekilde öderler. Kılıçdaroğlu ise başörtüsü sorununu ben çözdüm diye ortaya çıkıp, yasa değişikliği verip, Anayasa oylamasından kaçarsa samimiyet testinde sınıfta kalmış olur.

CUMHURBAŞKANI ADAYI MI?

İYİ Parti'de Meral Akşener'in cumhurbaşkanı adayı olması yönündeki talepler artıyor. En son Yavuz Ağırlioğlu, "Meral Akşener'i ikna edebilirsek genel başkanımız olur. Akşener bu sistemin son cumhurbaşkanı olur, geçiş sürecini yönetir, parlamenter sistemin ilk başbakanı olur" dedi.

1- İYİ Parti'de birinci hedef Akşener'in cumhurbaşkanı adayı olmasından ziyade Kılıçdaroğlu'nun adaylığının önünü kesmek. İYİ Parti'de Kılıçdaroğlu ile gidilecek seçimin kazanılamayacağı görüşü hâkim.

MANSUR YAVAŞ SESLERİ

2- Akşener aday olmazsa Mansur Yavaş'ın aday olması isteniyor. Mansur Yavaş bu konuda yeterince cesur bulunmadığı için "Sana mahkûm değiliz, liderimizi aday yaparız" diye mesaj veriliyor.

3- Kılıçdaroğlu, kendisini "Bozkurt Kemal" sloganlarıyla karşılayan, CHP'de ikbal arayan eski ülkücülerle bir araya geldi. Ama ülkücü kökenden gelmesine rağmen Mansur Yavaş bu etkinliklere katılmadı. Fakat aynı Mansur Yavaş, Akşener'in dünkü esnaf buluşmasında yanında yer aldı.

Ankapark'ı birlikte gezmeleri, voleybol maçını birlikte izlemeleri, Akşener'in, "Aday olacaksan çık, destekleyelim" dediği alt alta toplanıp bir de esnaf buluşmasındaki görüntüleri ekleyince Akşener'in gönlünden de Mansur Yavaş'ın geçtiği belli ama Yavaş buna cesaret edebilecek mi?

İMAMOĞLU'NUN DANSI

4- Kılıçdaroğlu ortak adaylıkta ısrar ederse ilk tura çoklu adayla gidilmesi formülü yeniden güç kazanır. Ekrem İmamoğlu'nun 10 Kasım'da yaptığı dansın altında adaylık mesajı yatıyor.

HDP'NİN CUMHURBAŞKANI ADAYI FİNCANCI MI?

HDP'de eğilim Ekrem İmamoğlu ve Kemal Kılıçdaroğlu aday olursa desteklemek yönünde. Ama Akşener ve Mansur Yavaş'a karşılar. Öyle ki Meral Akşener ile HDP kavgası her geçen gün büyüyor. Bu arada HDP'de çoklu aday ihtimaline karşılık bir çalışma yapılıyor. HDP'nin öncülüğünde oluşturulan "Emek Platformu"nun kadın aday üzerinde durduğu söyleniyor. HDP kulislerinde ismi geçenlerden birisi de "TSK kimyasal silah kullanıyor" iftirasını attığı için cezaevinde olan Türk Tabipleri Birliği Başkanı Şebnem Korur Fincancı. PKK'nın lider kadrosundan Mustafa Karasu da "Şebnem Korur Fincancı hocanın Türkiye'de yeni bir dönem başlattığını söyleyebiliriz" deyince, neden olmasın dedim.

DEMİRTAŞ'IN HASTANEDE BABASINI ZİYARET ETMESİ

BAŞÖRTÜSÜ konusundaki anayasa değişikliği için AK Parti heyetinin HDP'yi ziyareti üzerinden Cumhur İttifakı'nda gedik açmak isteyenler Devlet Bahçeli'nin dirayetli tutumu sayesinde umduklarını bulamadılar.

Kendileri, bir oy CHP'ye, bir oy HDP'ye diye kampanya yapar. HDP'nin desteğiyle İstanbul ve Ankara seçimlerini kazanır. Ekrem İmamoğlu ve Kemal Kılıçdaroğlu aday olursa HDP destekleyecek diye haberler yaparlar. Kılıçdaroğlu, HDP heyetini CHP Genel Merkezi'nde kabul eder. Gürsel Tekin, "HDP'ye bakanlık verilebilir" der, sorun yok. Ama anayasa değişikliği için HDP'yi ziyareti siyasi polemik konusu yapmaya çalışırlar.

İNSANİ BİR DURUM

Şimdi de Selahattin Demirtaş'ın Diyarbakır'a götürülerek yoğun bakıma kaldırılan babasıyla görüşmesine izin verilmesi üzerinden Cumhur İttifakı'nda bir çatlak meydana getirebilir miyiz diye uğraşıyorlar. Çok insani bir olay. Yasadan kaynaklanan bir hakkın kullandırılması.

Selahattin Demirtaş'ın hastaneye kaldırılan babasıyla görüşmesine izin verilmeseydi asıl o zaman sorun olurdu. İnsani bir durum olmazdı. Vicdanlara sığmazdı. Tamam siyaseten kutuplaştık ama bu kadar da insanlığımızı kaybetmeyelim.

14.11.2022

BAŞKA KAPIYA

Bunlar üzerinden MHP'yi kışkırtmaya alıŐanlara, Cumhur İttifakı'nda çatlak meydana getirmek isteyenlere tek kelime ile cevap vereceğim. Buradan size ekmek çıkmaz. MHP Lideri Bahçeli'nin bir sözünü alıntılıyorum. Ve başka bir Şey demiyorum. "Bunlar üzerinden Cumhur İttifakı'na laf söyleyenlere söylüyorum, hadi başka kapıya."

14 Kasım 2022, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Terörün kaynağı da mücadele yolu da bellidir

Dün Taksim İstiklal Caddesi'ndeki patlama yine terörün acımasız yüzünü bize hatırlattı. Valiliğin yaptığı açıklamada 6 kişinin yaşamını yitirdiğini ve 53 kişinin yaralı olduğunu öğrendik. Görüntülerden bir çantanın patladığı anlaşılıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarından terör saldırısı ihtimali üzerinde durulduğunu anlıyoruz. 2023 seçimlerine giderken bu tür olaylarla karşılaşacağımızı sık sık vurgulamıştık. Türkiye, başta FETÖ, PKK ve DEAŞ olmak üzere terör örgütlerinin başını ezmiştir. Terörün kaynağı da mücadele yolu da bellidir. Sivil halka yönelik saldırılar aslında terör örgütlerinin çaresizliğini gösteriyor. Türkiye güçlendikçe, istikrarımızı hedefleyen bu tür saldırılar olacaktır. Bunlar hala 90'lı yılların Türkiye'sinde yaşadığımızı düşünüyorlar. Asla başarılı olma şansları yoktur.

6'LI MASA BİRBİRİNE GOL ATMAKLA MEŞGUL

6'lı masan bugün DEVA Partisi Başkanı Ali Babacan'ın ev sahipliğinde bir araya gelecek. Gündemi ise Bağımsız Türkiye Partisi (BTP)'nin masaya dahil edilmesi. BTP Genel Başkanı Hüseyin Baş'ın bir TV programında "Beni 6'lı masaya alın" çağrısına Meral Akşener olumlu cevap vermişti. Ancak masanın diğer üyeleri bu işe pek sıcak bakmıyor.

Bildiğiniz gibi 6'lı masanın FETÖ ve PKK gibi iki gizli ayağı var. Bunlar henüz sindirilememişken masaya yeni bir sandalye eklenmesinin kabul görmesi biraz zor. BTP'nin eski lideri olan ve geçen yıl Covid nedeniyle yaşamını yitiren Haydar Baş'ın oğlu olan Hüseyin Baş'ın kabul görmemesinin başka nedenleri var. Haydar Baş'ın kızının ve damadının Hüseyin Baş hakkında söyledikleri yenilir yutulur gibi değil. Mutlaka bu iddialar da masada gündeme gelecektir.

Kabul edilse de edilmese de 6'lı masa artık halkın gözünde kırkayağa dönüşmüş durumda. Aslında 6'lı masanın Haydar Baş'ın oğlundan daha önemli sorunları var. Cumhurbaşkanı adayı enflasyonunun yaşandığı masada rekabet hızla devam ediyor. Erdoğan seçim öncesinde Türkiye'nin kronikleşmiş sorunlarına birer birer çözüm bulurken, 6'lı masa birbirine gol atmakla meşgul. Biz de heyecanlı bir maç izler gibi bu golleri izliyoruz..

BAHÇELİ SON SÖZÜ SÖYLEDİ

Cumhur İttifakı konusunda her gün temcit pilavı gibi iddialar ortaya atılıyor. MHP lideri Devlet Bahçeli, Elazığ mitinginde tüm iddialar en üst perdeden cevap verdi. Zaten mitingin adı da "Aday Belli Karar Net" idi...

Bahçeli "Adayımız Cumhurbaşkanı Erdoğan'dır. Amacımız hem Cumhurbaşkanlığını hem de Meclis çoğunluğunu almaktır" dedi.

Bahçeli bence de doğru bir hedef koymuş kendisine. Cumhurbaşkanı Erdoğan hizmet siyaseti ve lider diplomasisi ile rakiplerinin arasını giderek açıyor. Ancak

Cumhurbaşkanlığı seçimini kazanmak Cumhur İttifakı için tek hedef olmamalı.

TBMM'de de sayısal üstünlük ele geçirilmelidir. Yani Meclis'teki 600 milletvekilinin en az 300'ünü kazanmalıdır. Belki Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nde bunun çok bir önemi yok diyebilirsiniz. Ama 2023 sonrasında başta bütçenin onaylanması olmak üzere birçok oylamada bu sayısal üstünlük meselesi Erdoğan'ın karşısına bir engel olarak çıkabilir.

HER HUKUKİ KARAR VİCDANİ DEĞİL

İstanbul Esenyurt'ta 21 yaşında Aleyna isimli bir kızımız ehliyetsiz ve alkollü bir sürücünün hızla çarpması sonucu ağır yaralandı. Şu an yoğun bakımda ve doktorlar "bir mucize bekleyin" diyor. Kazayı yapan sürücü ise serbest bırakıldı. Şu anda İstanbul trafiğinde araç kullanıyor.

Aleyna eğer ölseydi sürücü tutuklanacaktı. Hayat boyu yatağa bağlı olarak yaşamak zorunda kalırsa sürücüye hiçbir şey olmayacak. Bu kararın mutlaka bir hukuki karşılığı vardır. Hakimler kafalarına göre böyle bir karar verdiklerini düşünmüyorum. Ama her hukuki karar maalesef vicdani olamıyor. Burada yasa koyucu mutlaka toplumdaki yükselen vicdani çığılıkları göz önünde bulundurmalı. Eğer yasalar caydırıcı olmazsa, gencecik insanları yaşamdan koparmanın bir yaptırımını olmazsa böyle canavarlar trafikte yeni canlar almaya devam eder.